

УДК 336.61

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЧЕРЕЗ ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ФОНДОВОГО РИНКУ

Тепляшин А.Ю.

Досліджено можливість проводити оцінку ефективності національних підприємств України через ефективність їхніх фінансових інструментів на фондовому ринку. Визначено ринкову ефективність акцій, базові показники економічної діяльності та структуру акціонерного капіталу українських металургійних підприємств-емітентів IPO та SPO на біржах ПФТС, УБ, УФБ.

Актуальність теми. Створення ринкової економіки в Україні зумовило появу фондового ринку, як особливого джерела залучення капіталу до стратегічних національних підприємств.

Значна кількість досліджень українських вчених переконливо стверджують, факт вкрай неефективного сучасного стану реального сектора економіки, хоча стратегічні національні підприємства України, які є основою реального сектору, при всій своїй неефективності, систематично збільшують обсяги розміщених акцій на фондовому ринку України, тому актуальною є проблема визначення ефективності національних підприємств України через ефективність їхніх фінансових інструментів.

Ціль роботи. Дослідити можливість проводити оцінку ефективності національних підприємств України за допомогою їхніх фінансових інструментів.

Об'єкт дослідження. Українські національні металургійні підприємства, що з 2008 року проводять IPO та SPO на біржах ПФТС, УБ, УФБ.

Предмет дослідження. Фінансова звітність досліджуваних підприємств, що створюється ними для звітування до органів Державної податкової служби України та фінансові інструменти, які розміщені на біржах УБ, ПФТС, УФБ.

Аналіз досліджень та публікацій. Теоретичні й практичні питання визначення ефективності підприємств в фінансовому та реальному секторах економіки досліджували вітчизняні вчені В. М. Лисюк [2-3], В. І. Павлов [4], О. М. Мозговий та закордонні вчені Р. Дж. Шиллер [1], П. Е. Самуельсон. Проте практичного дослідження оцінки ефективності національних металургійних підприємств України через фінансові інструменти фондового ринку в роботах цих вчених не виявлено.

Виклад основного матеріалу. На теперішній час, у 2013 році на фондовому ринку України, виходячи з даних бірж ПФТС[5], УБ[6], УФБ [7], зареєстровано 17 національних металургійних підприємств України, серед них 5 заводів з повним металургійним циклом (№ 1-4, 17), 4

сталеливарних підприємства (№ 5-8), 4 металургійні комбінати (№ 9-12), 2 металопрокатних заводи (№ 13, 14) та 2 заводи по виробництву металевих конструкцій (№ 15, 16), повний біржовий список наведено у табл. 1.

Наведені у табл. 1 підприємства періодично проводять первинне (IPO) та вторинне (SPO) публічне розміщення своїх акцій на фондових біржах України [5-7], з історії котувань акцій досліджуваних металургійних підприємств-емітентів, що була отримана за допомогою електронного біржового терміналу «NETTRADER.pro» брокера ТОВ «Неттрейдер Україна» видно [8], що значне підвищення обсягів торгів акціями цих емітентів відбувається починаючи з періоду 2008-2009 років, - тоді розрахуємо дохід національних металургійних підприємств України від залучення капіталу з фондового ринку у табл. 2.

Таблиця 1

Металургійні підприємства-емітенти IPO та SPO на біржах ПФТС, УБ, УФБ

№	Підприємство, форма власності (ПАТ)	Код ЄДРПОУ	Біржовий код емітента	Номинал, акції, (грн.)
1	«Снаківський металургійний завод»	00191193	ENMZ	15,25
2	«Дніпропетровський МЗ ім. Комінтерну»	05393062	DMZK	0,25
3	«Свраз - Дніпропетровський МЗ ім. Петровського»	05393056	DMZP	0,25
4	«Донецький МЗ»	00191164	DOMZ	0,25
5	«Азовсталь»	00191158	AZST	0,25
6	«Дніпроспецсталь»	00186536	DNSS	46,25
7	«Енергомашспецсталь»	00210602	ENMA	0,25
8	«Запоріжсталь»	00191230	ZPST	0,25
9	«Алчевський металургійний комбінат»	05441447	ALMK	0,1
10	«Дніпровський МК ім.Ф.Е.Дзержинського»	05393043	DMKD	0,25
11	«Маріупольський МК ім. Ілліча»	00191129	MMKI	0,25
12	«Запорізький виробничий алюмінієвий комбінат»	00194122	ZALK	0,25
13	«Донецький металопрокатний завод»	05838512	DMPZ	0,01
14	«ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод»	05393116	NITR	0,25
15	«Дніпропетровський завод металоконструкцій ім. І.В. Бабушкіна»	01412851	DZMK	0,25
16	«Запорізький завод металевих конструкцій»	05402588	ZZMK	0,01
17	«АрселорМіттал Кривий Ріг»	24432974	KSTL	1

З наведених у табл. 2 розрахунків видно, що найбільший дохід від залучення капіталу через фондовий ринок був у підприємства «АрселорМіттал Кривий Ріг» (KSTL) - 9647,5 млн. грн., що в відносному значенні складає 69,55 % від сумарного доходу в 13869,53 млн. грн. по всім 17-ти металургійним підприємствам. Слід зазначити і той факт, що 5

Таблиця 2

Доход національних металургійних підприємств України з залучення капіталу по фінансовим інструментам фондового ринку

№	Біржовий код	Ціна акції, (грн.)	Доход з акції, (грн.)	Ринкові акції, (млн. шт.)	Доход з залучення, (млн. грн.)
1	ENMZ	33,18	17,93	10	179,3
2	DMZK	0,65	0,4	471	188,4
3	DMZP	0,17	-0,08	2299	-183,92
4	DOMZ	0,14	-0,11	362	-39,82
5	AZST	0,58	0,33	4204	1387,32
6	DNSS	1200	1153,75	1,07	1234,51
7	ENMA	0,6	0,35	400	140
8	ZPST	1,7	1,45	2643	3832,35
9	ALMK	0,04	-0,06	25775	-1546,5
10	DMKD	0,08	-0,17	6776	-1151,92
11	MMKI	0,18	-0,07	12371	-865,97
12	ZALK	0,45	0,2	622	124,4
13	DMPZ	0,01	0	2500	0
14	NITR	2,2	1,95	400	780
15	DZMK	0,85	0,6	99	59,4
16	ZZMK	2,65	2,64	32	84,48
17	KSTL	3,5	2,5	3859	9647,5

(№ 3, 4, 9-11) з досліджуваних металургійних підприємств України отримали фінансові збитки від продажу своїх акцій на фондовому ринку, найбільший фінансовий збиток був у підприємства «Алчевський МК» (ALMK) - 1546,5 млн. грн., розміщені акції якого після продажів в період з 2008 по 2013 роки впали на 0,6 грн. в абсолютному, або на 60% у відносному вираженні від їхньої номінальної ціни - 0,1 грн. за якою вони були розміщені у 2007 році, тоді виходячи з цих емпіричних даних слід сформулювати наступну тезу: «IPO та SPO є значно ризикованим способом залучення капіталу, оскільки після розміщення акцій, на етапі їх продажу, у випадку зниження ціни акції за ціну її розміщення, емітент може отримати фінансовий збиток у вигляді зниження ринкової вартості самого підприємства, що негативно впливає на ринкову оцінку підприємства».

Розрахуємо ефективність акцій національних металургійних підприємств України на українському фондовому ринку використовуючи дані їх котувань на біржах УБ [6], ПФТС [5], УФБ [7] та дані зі звітів про фінансові результати по формі №2, що знаходяться в відкритому доступі на електронному ресурсі державного агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України - SMIDA[9]. В якості методики оцінки ефективності акцій будемо застосовувати класичну методику P/S та P/E коефіцієнтів Р. Дж. Шиллера, що широко використовується на світових біржах [1]. За цією методикою ефективність фінансового інструменту визначається за допомогою 2-ох коефіцієнтів:

1.P/E ratio (Price-to-Earnings ratio) - фінансовий коефіцієнт, що рівний відношенню ринкової ціни однієї акції до прибутку по ній;

2.P/S ratio (Price-to-Sales ratio) - фінансовий коефіцієнт, що рівний відношенню вартості ринкових акцій підприємства до собівартості реалізованої продукції.

Результати розрахунку фінансової ефективності акцій національних металургійних підприємств на фондовому ринку України наведено у табл. 3.

Таблиця 3

Ефективність акцій національних металургійних підприємств України на біржах УБ, ПФТС, УФБ на 2012 рік

№	Біржовий код	P/E, (%)	Вартість ринкових акцій, (млн. грн.)	Собіварт. реаліз. продукції, (млн. грн.)	P/S, (%)
1	ENMZ	85,05	331,8	10076	3,29
2	DMZK	62,5	306,15	1174	26,08
3	DMZP	-312,5	390,83	5105	7,66
4	DOMZ	-227,27	50,68	664	7,63
5	AZST	75,76	2438,32	23826	10,23
6	DNSS	4,01	1284	5126	25,05
7	ENMA	71,43	240	1050	22,86
8	ZPST	17,24	4493,1	17037	26,37
9	ALMK	-166,67	1031	18085	5,7
10	DMKD	-147,06	542,08	16220	3,34
11	MMKI	-357,14	2226,78	33994	6,55
12	ZALK	125	279,9	510	54,88
13	DMPZ	0	25	614	4,07
14	NITR	12,82	880	5459	16,12
15	DZMK	41,67	84,15	168	50,09
16	ZZMK	0,38	84,8	81	104,69
17	KSTL	40	13506,5	22513	59,99

З табл. 3 видно, що акції більшості досліджуваних металургійних підприємств ефективно котуються на українських фондових біржах ПФТС, УБ, УФБ, оскільки розраховані значення значення P/E ratio та P/S ratio є більшими за одиницю, однак виключенням є 6 підприємств-емітентів (№ 3, 4, 9-11, 13) акції яких демонструють негативне значення коефіцієнта P/E ratio, із-за того, що ціна їх акцій не змінилася або впала нижче за номінальну, хоча в даному випадку це не значно вплинуло на на коефіцієнт P/S ratio, який у всіх 17-ти металургійних підприємств є позитивним. Також при оцінці ефективності акцій було помічено і те, що дивіденди на одну акцію в рядку 340, звіту про фінансові результати, становили у всіх 17-ти досліджуваних підприємств - 0 гривень, тобто жодне з металургійних підприємств-емітентів не виплачує дивіденди своїм акціонерам, що звісно негативно впливає на привабливість

довгострокового інвестування у національні металургійні підприємства України через фондовий ринок.

Визначимо базові показники економічної діяльності досліджуваних підприємств, з метою виявлення можливості оцінки ефективності підприємств України через фондовий ринок, тобто відповімо на питання: «Чи є взаємозв'язок між фінансовою ефективністю на фондовому ринку та економічною ефективністю в реальному секторі у національних металургійних підприємств України?».

Результати розрахунку показників економічної діяльності досліджуваних підприємств наведено у табл. 4.

Таблиця 4

Економічні показники металургійних підприємств-емітентів ІРО та SPO на біржах ПФТС, УБ, УФБ на 2012 рік

№	Біржовий код	Знос осн. засобів, (%)	Чистий прибуток, (млн. грн.)	Чиста рентабельність	Абсолютна ліквідність
1	ENMZ	2,06	778	0,077	0,97
2	DMZK	63,68	28	0,023	1,31
3	DMZP	83,85	809	0,158	0,47
4	DOMZ	42,14	39	0,058	3,01
5	AZST	7,97	178	0,007	1,39
6	DNSS	84,93	6	0,001	1,51
7	ENMA	68,35	31	0,029	1,54
8	ZPST	58,93	124	0,007	0,88
9	ALMK	51,29	291	0,016	1,13
10	DMKD	49,68	1790	0,11	0,8
11	MMKI	13,35	4510	0,132	1,44
12	ZALK	61,47	131	0,256	0,63
13	DMPZ	50,13	3	0,004	1,01
14	NITR	38,08	26	0,004	2,59
15	DZMK	42,02	4	0,023	1,47
16	ZZMK	36,19	4	0,049	2,61
17	KSTL	76,75	2143	0,095	2,1

З табл. 4 видно, що показники економічної діяльності національних металургійних підприємств України, які були розраховані на основі бухгалтерської звітності досліджуваних підприємств, що відкрито розміщено на ресурсі державного інформаційного агентства SMIDA [9], демонструють факт значно слабкого становища самих підприємств. Не дивлячись на те, що більшість металургійних підприємств є ліквідними, але сам показник у 14-ти (№ 1-3, 5-13, 15, 17) підприємствах не досягає нормативного значення - 2,5 для промислової галузі, показник рентабельності на відміну від абсолютної ліквідності відображає ще гірші значення, чиста рентабельність в 10-ти (№ 2, 5-9, 13-16) досліджуваних підприємствах не перевищує 5% (0,05).

Акції підприємства ПАТ «Дніпроспецсталь» (емітент DNSS) є ринково ефективними на українських фондових біржах ПФТС, УБ, УФБ, але не мають умови виплати дивідендів своїм акціонерам, їхні коефіцієнти ефективності становлять: P/E ratio - 4,01%, P/S ratio - 25,05%, доход від залучення капіталу з фондового ринку починаючи з 2008 року у даного підприємства складає 1234,51 млн. грн., а значення зносу основних засобів в 84,93%, що розраховане з даних балансу досліджуваного підприємства, підтверджує те, що підприємство ПАТ «Дніпроспецсталь» не спрямовує залучений капітал з фондового ринку на оновлення основних засобів, також значення показників чистої рентабельності 0,1% та абсолютної ліквідності 1,51 є незадовільними.

Виходячи з цього можна допустити наступну тезу: «Ефективність фінансових інструментів на фондовому ринку України не визначає реальну ефективність самого підприємства в своїй діяльності, оскільки немає взаємозв'язку між фінансовим та реальним становищем в економіці самих підприємств», тоді для виявлення причини цього розглянемо структуру акціонерного капіталу деяких досліджуваних підприємств, акціонерів будемо ідентифікувати згідно з стандарту ISO 3166-1[10].

ПАТ «Дніпроспецсталь» (емітент DNSS) - сталеливарний завод, котрий проводить IPO та SPO з 2007 року, на фондовому ринку України є 1,07 млн. акцій даного підприємства при сучасній ціні акції 1200 грн. за одиницю і загальній вартості ринкової частки акцій організації 1284 млн. грн.. З відкритої інформації державного агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України - SMIDA видно, що власниками є 4 юридичні особи з реєстрацією в республіці Кіпр (СYP): Wepox Holdings Limited, CYP - 506477 акцій, MARGAROZA COMMERCIAL LIMITED, 138799, CYP - 118394 акцій, VICTOREX LIMITED, 140740, CYP - 177592 акцій, MIDDLEPRIME LIMITED, 134788, CYP - 138653 акцій.

ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» (емітент KSTL) - українське національне металургійне підприємство «Криворожсталь», що було приватизовано німецьким (DEU) акціонером ArcelorMittal Duisburg GmbH, DEU - власник 3671 млн. акцій даного підприємства в абсолютному, або 95% у відносному вираженні, що при ринковій ціні 3,5 грн. за акцію становить 12848,5 млн. грн..

ПАТ «Запоріжсталь» (емітент ZPST) - металургійне підприємство, що почало системно проводити IPO невеликої частки своїх акцій на українських біржах з 2007 року, за даними бірж ПФТС, УБ, УФБ на фондовому ринку України є 2643 млн. акцій даного підприємства при ціні акції на 25.04.2013 - 1,7 грн. за одиницю, що вища за її номінальну вартість - 0,25 грн. за одиницю, і загальній вартості ринкової частки акцій організації 4493,1 млн. грн.. Акціонерами є 1 британська (GBR) та 4 українські організації: Global Steel Investments Limited, GBR - 326,4 млн. акцій, ТОВ «Мідланд Кепітал Менеджмент», код ЄДРПОУ 33104302 - 296,68 млн. акцій, ТОВ «Київ Сек'юритіз Груп», код ЄДРПОУ 25590014 - 647,7 млн. акцій, ТОВ «Галс-Інвест», код ЄДРПОУ 32638518 - 451,12 млн.

акцій, ТОВ «Запоріжсталь-РС», код ЄДРПОУ 31260550 - 577,05 млн. акцій.

ПАТ «Азовсталь» (емітент AZST) - сталеливарний завод, котрий публічно розміщує свої акції з 2007 року, на фондовому ринку України є 4204 млн. акцій даного підприємства при сучасній ціні акції 0,58 грн. за одиницю і загальній вартості ринкової частки акцій організації 2438,32 млн. грн.. З відкритої інформації державного агенства SMIDA видно, що найбільшими власниками ринкових 3114,94 млн. акцій є підприємство, що зареєстровано в Королівстві Нідерланди - METINVEST B.V., NLD та підприємство з реєстрацією в Швейцарії - Metinvest International SA, CHE - 906,35 млн. акцій.

ПАТ «Донецький МЗ» (емітент DOMZ) - український металургійний завод, що проводить IPO та SPO з 2007 року, на фондовому ринку України є 362 млн. акцій, при ціні акції 0,14 грн. за одиницю, яка доречі на 0,11 грн. нижчій за її номінал - 0,25 грн. та загальній вартості ринкової частки акцій організації 50,68 млн. грн.. Найкрупнішими власниками є організація ТОВ «Донецьксталь - металургійний завод», код ЄДРПОУ 30939178 - 171,31 млн. акцій та підприємство з реєстрацією в республіці Кіпр - FINTEST TRADING CO LIMITED, CYP - 55,12 акцій.

ПАТ «Запорізький завод металевих конструкцій» (емітент ZZMK) - підприємство, що має на фондовому ринку України 32 млн. акцій, при ціні акції 2,65 грн. за одиницю, що в 265 разів більша за її номінал - 0,01 грн., загальна вартість ринкових акцій становить 84,8 млн. грн.. Найкрупнішим власником є українська організація ТОВ «ФЕРКОН ХОЛДІНГ», код ЄДРПОУ 33940874 - 27998097 акцій.

У зв'язку з диверсифікаційним характером акціонерного капіталу, розраховано структуру капіталу досліджуваних національних металургійних підприємств групуючи акціонерів по країнам.

Таблиця 5

Структура акціонерного капіталу металургійних підприємств України на 25.04.2013

№	Біржовий код	Власники акцій по країнам, (млн. шт.)						
		UKR	CYP	NLD	CHE	GBR	DEU	Вільні акції
1	ENMZ	-	-	5,833	3,2	-	-	0,967
2	DMZK	199,2	-	-	-	-	-	271,8
3	DMZP		1880	-	-	-	-	419
4	DOMZ	171,3	55,12	-	-	-	-	135,58
5	AZST	-	-	3114	906,3	-	-	183,7
6	DNSS	-	0,941	-	-	-	-	0,129
7	ENMA	-	370,7	-	-	-	-	29,3
8	ZPST	1972	-	-	-	326,4	-	344,6
9	ALMK	24778	-	-	-	-	-	997
10	DMKD	6333	-	-	-	-	-	443
11	MMKI	3030	-	9236	-	-	-	105
12	ZALK	-	607,4	-	-	-	-	14,6

13	DMPZ	2294	-	-	-	-	-	206
14	NITR	48,36	327,3	-	-	-	-	24,34
15	DZMK	88,57	-	-	-	-	-	10,43
16	ZZMK	27,99	-	-	-	-	-	4,01
17	KSTL	-	-	-	-	-	3671	188

Таблиця 6

Вартість акціонерного капіталу власників національних металургійних підприємств України на 25.04.2013

№	Біржовий код	Акціонерний капітал власників по країнам, (млн. грн.)						Вільні акції
		UKR	CYP	NLD	CHE	GBR	DEU	
1	ENMZ	-	-	193,53	106,17	-	-	32,08
2	DMZK	129,48	-	-	-	-	-	176,67
3	DMZP	-	319,6	-	-	-	-	71,23
4	DOMZ	23,98	7,71	-	-	-	-	18,98
5	AZST	-	-	1806,12	525,65	-	-	106,54
6	DNSS	-	1129,2	-	-	-	-	154,8
7	ENMA	-	222,42	-	-	-	-	17,58
8	ZPST	3352,4	-	-	-	554,88	-	585,82
9	ALMK	991,12	-	-	-	-	-	39,88
10	DMKD	506,64	-	-	-	-	-	35,44
11	MMKI	545,4	-	1662,48	-	-	-	18,9
12	ZALK	-	273,33	-	-	-	-	6,57
13	DMPZ	22,94	-	-	-	-	-	2,06
14	NITR	106,39	720,06	-	-	-	-	53,54
15	DZMK	75,28	-	-	-	-	-	8,86
16	ZZMK	74,17	-	-	-	-	-	10,62
17	KSTL	-	-	-	-	-	12848,5	658
Всього		5827,8	2672,32	3662,13	631,82	554,88	12848,5	1997,57

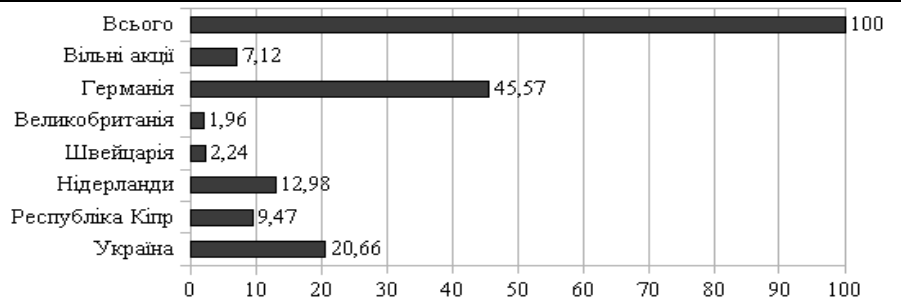

Рис. 1 Розміття акціонерного капіталу національних металургійних підприємств України, %

З табл. 5, 6 видно, що весь акціонерний капітал національних металургійних підприємств України розміто по 6 країнам світу, якщо сумарна вартість металургійного комплексу України з 17-ти підприємств

становить 28195,02 млн. грн. і це прийняти за 100%, то з рис. 1 наглядно видно - Україна володіє лише 20,66% власної металургії, що в 2,2 рази менше за частку Германії (DEU) - 45,57% юридична особа-акціонер з якої володіє підприємством ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» («Криворожсталь»), частка акціонерного капіталу в офшорних зонах королівства Нідерланди (NLD) та республіки Кіпр (СYP) складає відповідно 12,98% та 9,47%.

Виходячи з цього можна сформулювати наступну тезу: «Однією з причин неможливості проводити достовірно оцінку реальної ефективності стратегічних національних підприємств України через їх фінансові інструменти є те, що сам механізм фондового ринку не забезпечує інвестування в реальний сектор економіки, бо акціонерний капітал підприємств розмивається до офшорних зон зарубіжних країн: Королівства Нідерланди (NLD), республіки Кіпр (СYP) та ін., фінансовий та реальний сектори української економіки існують окремо один від одного, оскільки в українській економіці погано працює механізм залучення капіталу через фінансові ринки».

Висновки. На основі доведеного можна зробити наступні висновки:

1. Фондовий ринок України не забезпечує взаємозв'язку між реальним та фінансовими секторами національної економіки.

2. Акціонерний капітал українських національних металургійних підприємств диверсифіковано по 6 країнам світу: Германія - 45,57%, Нідерланди - 12,98%, Кіпр - 9,47%, Швейцарія - 2,24%, Великобританія - 1,96%, рештою 20,66% металургійного комплексу володіють українські акціонери, що звісно негативно впливає на статус металургії, як стратегічної галузі власної держави.

3. Висока ефективність акцій металургійних підприємств, що була визначена, зовсім не відображає становище досліджуваних підприємств в реальному секторі.

4. Українські національні металургійні підприємства працюють вкрай неефективно, розраховані показники рентабельності та абсолютної ліквідності значно нижчі за нормативи для промислової галузі, досліджувані підприємства не використовують залучений капітал з фондового ринку для оновлення та модернізації основних засобів, знос яких в деяких випадках становить більше 80 відсотків

5. Достовірно проводити оцінку ефективності стратегічних національних підприємств України через їхні фінансові інструменти за допомогою класичних західних методик можна буде тоді, коли підприємства реального сектору не використовуватимуть механізм фондового ринку України для виводу капіталу до офшорних зон зарубіжних країн.

Література:

1 Shiller R. J. Irrational Exuberance: M.. - Princeton University Press: Princeton University, 2000. - 312 p.

2. Лысюк В. М. Воспроизводственная функция товарных рынков : Монография . - Одесса: ИПРЭЭИ НАН Украины, 2011. - 225 с.
3. Тепляшин А. Ю., Лысюк В. М. Підвищення конкурентоспроможності вітчизняних суб'єктів підприємницької діяльності шляхом залучення фондових інструментів // Економічні інновації. - 2012. - №51. - С. 270-280.
4. Павлов В. І. Формування інституційної системи ринку цінних паперів в Україні : Монографія . - Львів: Інститут регіональних досліджень НАН України, 2011. - 294 с.
5. Фондова біржа ПФТС [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://pfts.ua> .
6. Українська біржа (УБ) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ux.ua> .
7. Українська фондова біржа (УФБ) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ukrse.kiev.ua> .
8. Брокер «НетТрейдер Україна» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nettrader.com.ua> .
9. Державне агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України - «SMIDA» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://smida.gov.ua> .
10. Міжнародний стандарт ідентифікації ISO 3166-1 Alpha-3 code [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://unstats.un.org/unsd/methods/m49/m49alpha.htm> .

Abstract

Тепляшин А.У.

Evaluation of national companies through stock market financial instruments.

The opportunity to assess the effectiveness of national enterprises of Ukraine through the effectiveness of their financial instruments on the stock market was researched. Quoted market performance shares, underlying economic performance and structure of equity Ukrainian metallurgical enterprises issuing IPO and SPO to exchange PFTS, UX, USE was described